

Protokoll

Fra møte i Faggruppen for fremmede organismer og handel med truede arter (CITES)

Dato: 30. november 2015, kl.13:00-16:00

Sted: Folkehelseinstituttets lokaler, Lovisenberg gt. 8, Oslo (møterom I og II)

Møteleder: Vigdis Vandvik

Deltakere:

Fra faggruppen for fremmede organismer og CITES

Vigdis Vanvik, Hugo de Boer, Nina Elisabeth Nagy, Lawrence Kirkendal, Eli Knispel Rueness, Anders Nielsen, Odd Terje Sandlund, Kjersti Sjøtun, Hans Kristen Stenøien, Gaute Velle

Forfall:

Kjetil Hindar, Björn Nordén

Fra Miljødirektoratet

Esten Ødegård, Sunniva Aagaard

Fra Artsdatabanken

Lisbeth Gederaas

Fra sekretariatet til VKM:

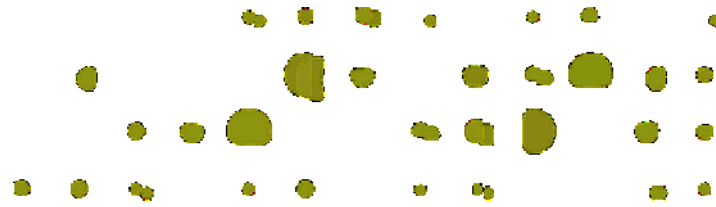
Maria Asmyhr, Merethe Aasmo Finne

1. Velkommen, fravær, habilitet og godgjøring

Faggruppeleder, Vigdis Vandvik, ønsket velkommen til møtet. Ingen medlemmer erklærte at de hadde mulige interessekonflikter i sakene som skulle behandles på møtet.

2. Godkjenning av møteinnkallelse, dagsorden og protokoll

Agenda og møteinnkallelse ble godkjent. Protokoll fra faggruppemøtet 21.9.2015 ble godkjent uten videre innspill.

3. Saker fra møte i Hovedkomiten

Usikkerhet og synliggjøring av kunnskapshull var et av hovedtemaene som ble diskutert på møtet i Hovedkomiteen 22. september 2015. Hovedkomiteen jobber med hvordan usikkerheten i risikovurderinger kan synliggjøres på en bedre måte og hva slags konsekvenser denne usikkerheten har for konklusjonene som trekkes i vurderinger. Videre kom det frem at det er behov for bedre standardisering av terminologien som brukes og en ordliste er underveis. Et annet diskusjonstema var temaer for mulige prosjekter for selvinitiering.

Utfyllende referat fra møtet finnes på VKMs nettsider.

4. Valg av nesteleder i faggruppen

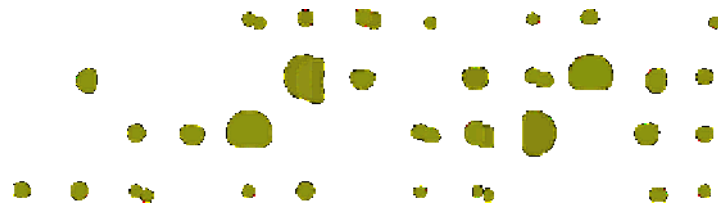
Anders Nielsen ble valgt som nestleder i faggruppen.

5. Metodikk for miljørisikovurderinger av fremmede organismer innen VKMs ansvarsområder

VKMs sekretariatet initierte i september 2015 et internprosjekt på metodeutvikling for miljørisikovurdering av fremmede organismer innen VKMs ansvarsområder. Dette innebærer en metodikk for risikovurdering av aktiviteter/tiltak som bygger på artens risikokategori og øvrige forhold som må vektlegges i en konkret miljørisikovurdering, herunder inneslutningstiltak.

Første utkast til metodikk-dokumentet ble sendt faggruppen til møtet. Prosjektgruppen har tatt utgangspunkt i Artsdatabankens metode og kriteriesett for økologisk risikovurdering av fremmede organismer, samt etablerte metoder innen risikovurdering av planteskadegjørere og nytteorganismer til biologisk plantevern. Sistnevnte inkluderer internasjonale standarder fra bl.a. EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization), IPPC (International Plant Protection Convention) og EFSA.

Prosjektgruppen har som første oppgave å utarbeide forslag til metodikk som kan ligge til grunn for igangsatte miljørisikovurderinger av akvarieplanter og terrestriske edderkoppdyr og insekter. Det skal imidlertid jobbes videre med utvikling av metoden slik at dette blir et verktøy som kan benyttes for alle organismegrupper og alle typer oppdrag innen VKMs mandat.

Prosjektgruppen avventer kommentarer og innspill fra resten av faggruppen. Sekretariatet jobber med innledningsdelen av dokumentet, mens prosjektgruppen jobber videre med prioriteringsdelen og risikovurderingsdelen. Dokumentet vil være klart for testing av de to igangsatte prosjektgruppene ved årsskiftet og skal videre evalueres etter at noen arter av invertebrater og akvarieplanter er blitt vurdert ut i fra disse kriteriene.

6. Orientering fra prosjektgrupper

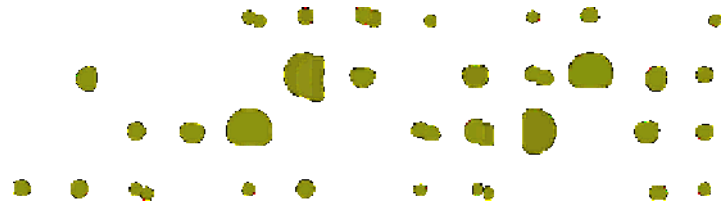
6.1. Vurdering av risiko for biologisk mangfold ved innførsel og hold av planter til hold i akvarier og hagedammer

Det foreligger forholdsvis lite data og dokumentasjon for mange av artene i dette prosjektet, og det er behov for å supplere prosjektgruppen med eksterne fagpersoner med relevant organismekunnskap og med erfaring fra økologisk risikovurdering av vannplanter fra tropiske og subtropiske områder. Iris Stiers fra Universitetet i Brussel, med spisskompetanse innen invaderende, akvatiske planter er oppnevnt som eksternt medlem av prosjektgruppen. I tillegg har Johan van Valkenburg fra «Q-bank Invasive Plants database» sagt seg villig til å bidra som høringsekspert i prosjektet. Begge har betydelig erfaring med risikovurdering for EPPO og nasjonale miljømyndigheter.

6.2. Vurdering av risiko for biologisk mangfold ved innførsel og hold av landlevende edderkoppdyr og insekter

To av gruppene i oppdraget, knelere og pinnedyr, er svært artsrike grupper med over 3000 arter. En fullstendig gjennomgang og beskrivelse på artsnivå er ikke gjennomførbar innen rammene av dette prosjektet. Prosjektgruppens tilnærming er å fokusere på underfamilier og slekter i disse gruppene. Erfaringer så langt tilsier imidlertid at det er nødvendig å sjekke utbredelsen av samtlige arter. Eksempelvis er det flere arter innenfor slekten pinnedyr som potensielt kan spre seg i norsk natur.

Det foreligger gode dataressurser for disse gruppene. I påvente av at første versjon av metodeverktøyet er på plass jobber prosjektgruppen med litteratursøk og grovsortering av artene, basert på utbredelse og sannsynlighet for overlevelse under norske forhold.

7. Orienteringer fra Miljødirektoratet

Sunniva Aagaard fra Miljødirektoratet orienterte om to fremtidige bestillinger knyttet til handel med truede arter (CITES).

Gjennomgang av EUs liste over truede arter

I forbindelse med arbeidet med ny norsk CITES-forskrift vil VKM bli bedt om å foreta NDF (non-detriment findings) av arter på EUs liste over CITES-arter. I den forbindelse er det antydnet gjennomgang av om lag 150 arter av primært fugl, pattedyr og reptiler/amfibier hvor EU har strengere regulering. I tillegg kommer noen arter av terrestriske invertebrater og karplanter. Det skal opprettes en ny prosjektgruppe innen faggruppen som skal jobbe med denne bestillingen. Det er forventet at VKM vil motta listene i begynnelsen av 2016 og arbeidet med utnevning av medlemmer til prosjektgruppen vil iverksettes så raskt som mulig etter dette.

Vurdering av kunnskapsgrunnlaget for listeforslag til CoP 17

I forbindelse med neste partsmøte under Washingtonkonvensjonen (CoP 17), dvs. avtalen som overvåker og regulerer handel og transport med truede ville arter, vil VKM bli bedt om å gjennomgå kunnskapsgrunnlaget for vurdering av listing av anslagsvis 50 arter. Listeforslagene offentliggjøres 27. april, dvs. 150 dager før CoP 17, og VKM tar sikte på å starte opp arbeidet samtidig med dette.

8. Saker til Hovedkomiteen

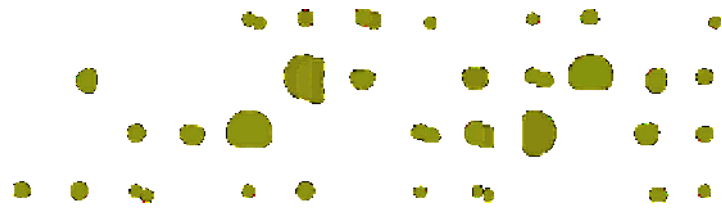
Ingen saker.

9. Møter o.a. av felles interesse

Ingen saker.

10. Nytt fra sekretariatet

Astrid Tvedt fra sekretariatet holdt en presentasjon om VKMs nye intranett «Risken». Hensikten med Risken er at det skal bli enklere å samarbeide på tvers av faggrupper samt deling av dokumenter både innenfor sekretariatet og faggruppene. Videre skal det være enkelt og oversiktlig å finne frem til informasjon.

Den første versjonen av Risken ble lansert for sekretariatet 1.12.2015, pilotutgaven skal testes ut til og med 30.12.15, og fra og med 1.2.16 skal alle nye prosjekter i VKM inn i intranettet. Rammeverket er på plass og det er opprettet testprodukter for sekretariatet.

11. Eventuelt

Ingen saker.

12. Nye møtedatoer

Følgende møtedatoer ble fastsatt for første halvår 2016:

- Tirsdag 23. februar
- Onsdag 4. mai
- Tirsdag 21. juni